

ГАРЧИГ

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	3
1.1 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл	3
1.2 Төсөл хэрэгжих талбайн байршил	3
ХОЁР. ТӨСЛИЙН ХУЧИН ЧАДАЛ	11
2.1 Дэд бүтэц.....	11
2.2 Үйлдвэрлэлийн удирдлага зохион байгуулалт.....	11
2.3 Төслийн хүчин чадал, түүхий эд материал	12
2.4 Бүтээгдэхүүний нэр төрөл, үйлдвэрийн технологи	13
ГУРАВ. ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ БОЛЗОШГУЙ НӨЛӨӨЛӨЛ	16
3.1 Төслийн гол болзошгүй нөлөөлөл	16
3.2 Сөрөг нөлөөллийг багасгах, арилгах талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний зөвлөмж.....	16
ДӨРӨВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ	18
4.1 Зорилго	18
4.2 Зорилт.....	18
4.3 Хамрах хүрээ:	18
4.4 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	20
4.5 Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний дагуу авах арга хэмжээ	22
4.6 Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу авах арга хэмжээ	22
4.7 Түүх соёлын дурсгалыг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу авах арга хэмжээ.....	22
4.8 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний дагуу авах арга хэмжээ.....	22
4.9 Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	24
4.10 Удирдлага зохион байгуулалт.....	25
4.11 Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр, түүний үр дүнг тайлагнах, хэлэлцүүлэх төлөвлөгөө.....	26
ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ	
Хүснэгт 1 Төслийн талбайн солбицол	3
Хүснэгт 2 Түүхий эд материал	12
Хүснэгт 3 Бэлэн бүтээгдэхүүний нэр төрөл.....	13
Хүснэгт 4 Сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний зөвлөмж	16
Хүснэгт 5 2026 оны төлөвлөсөн БОМТ-ний нэгтгэл мөнгөн дүн	19
Хүснэгт 6 Сөрөг нөлөөлөл бууруулах арга хэмжээ	20
Хүснэгт 7 Нөхөн сэргээлтийн үед хэрэгжүүлэх арга хэмжээ.....	22
Хүснэгт 8 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	23
Хүснэгт 9 Осол эрсдэлийн менежмент.....	24
Хүснэгт 10 Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	26
ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ	
Зураг 1 Төслийн талбайн байршил	3

Зураг 2. Оффисын хэсэг.....	4
Зураг 3 Үйлдвэрийн хашааны урд хэсэг.....	4
Зураг 4 Үйлдвэрийн хашаа баруунаас зүүнд харагдах байдал.....	5
Зураг 5 Үйлдвэрийн хашаа урдаас хойд зүгт харагдах байдал.....	5
Зураг 6 Үйлдвэрийн хашаа, хаалга.....	6
Зураг 7 Цахилгааны трансформатор, галын сараа.....	6
Зураг 8 Цуглах цэг.....	7
Зураг 9 Үйлдвэрт орох хэсэг.....	7
Зураг 10 Савлах цех.....	8
Зураг 11 Найрлагын хэсэг-1.....	8
Зураг 12 Найрлагын хэсэг-2.....	9
Зураг 13 Үйлдвэрийн агааржуулалтын хэсэг.....	9
Зураг 14 Үйлдвэрийн гал унтраах систем.....	10
Зураг 15 Бараа бүтээгдэхүүний агуулах.....	10
Зураг 16 Үйлдвэрийн бараа материалын агуулах.....	11

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

1.1 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

Төслийн нэр:	“Гоо сайхны бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл болон шаардлагатай химийн бодисыг импортлох, хадгалах, ашиглах” төсөл
Төсөл хэрэгжүүлэгч:	“Монкрем” ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар:	9011049066
Регистрийн дугаар:	2073439
Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг:	Улаанбаатар хот, ХУД, 2-р хороо, Нэхмэлийн, Нэхмэл ХК-ийн байр.
Утас:	342612; 99144504

1.2 Төсөл хэрэгжих талбайн байршил

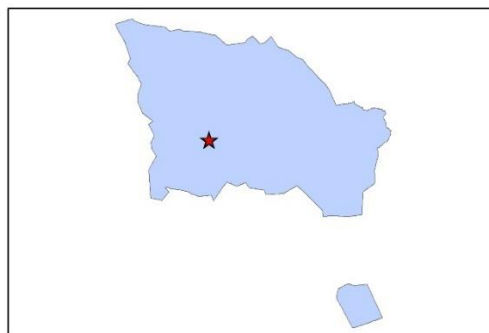
Сонгинохайрхан дүүргийн 20-р хороонд байрлах “Монкрем” ХХК нь 2004 онд үүсгэн байгуулагдсан. Монголчуудын гоо сайхны эртний уламжлалт аргыг орчин үеийн дэвшилтэт технологитой хослуулан Монгол орны эрс тэс уур амьсгалд тохирсон Монгол хүний гоо сайхныг төгс хамгаалах бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэхээр зорин ажиллаж байгаа. “Гоо сайхны бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл болон шаардлагатай химийн бодисыг импортлох, хадгалах, ашиглах” төслийн бодит нөхцөлийг хээрийн судалгаа хийн танилцуулж байна.

Хүснэгт 1 Төслийн талбайн солбицол

№	х	у	Урт
1	633425.73	5306028.25	13.82
2	633426.29	5306014.45	22.89
3	633421.43	5305992.11	6.11
4	633418.25	5305986.9	24.63
5	633408.72	5305964.22	33.03
6	633375.66	5305962.76	60.76
7	633374.89	5306023.43	50.98

Төслийн талбайн байршил

Зураг 1 Төслийн талбайн байршил

Зураг 2. Оффисын хэсэг

Зураг 3 Үйлдвэрийн хашааны урд хэсэг

Зураг 4 Үйлдвэрийн хашиа баруунаас зүүнд харагдах байдал

Зураг 5 Үйлдвэрийн хашиа урдаас хойд зүгт харагдах байдал

Зураг 6 Үйлдвэрийн хашаа, хаалга

Зураг 7 Цахилгааны трансформатор, галын сараа

Зураг 8 Цуглах цэг

Зураг 9 Үйлдвэрт орох хэсэг

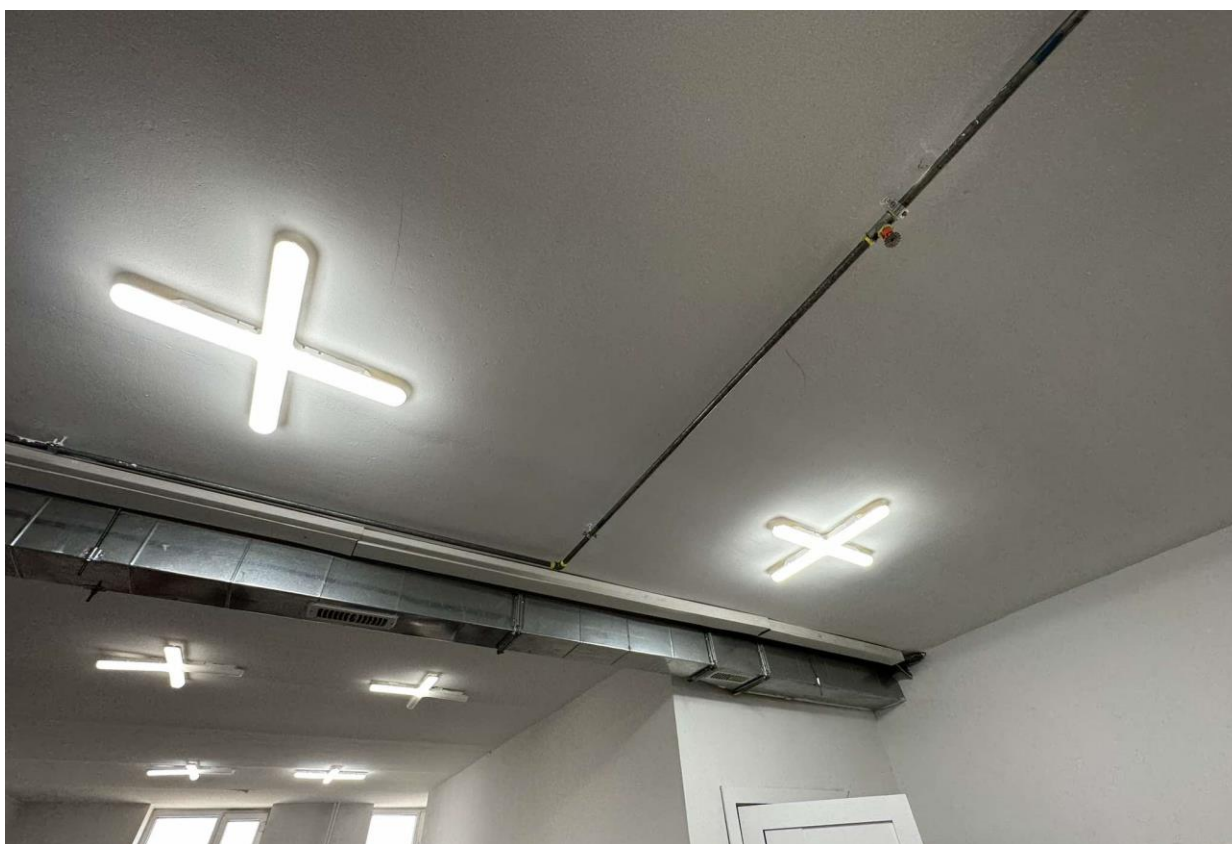
Зураг 10 Савлах цех

Зураг 11 Найрлагын хэсэг-1

Зураг 12 Найрлагын хэсэг-2

Зураг 13 Үйлдвэрийн агааржуулалтын хэсэг

Зураг 14 Үйлдвэрийн гал унтраах систем

Зураг 15 Бараа бүтээгдэхүүний агуулах

Зураг 16 Үйлдвэрийн бараа материалын агуулах

ХОЁР. ТӨСЛИЙН ХҮЧИН ЧАДАЛ

2.1 Дэд бүтэц

Зам харилцаа: “Монкрем” ХХК нь Сонгинохайрхан дүүргийн 20 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт байрладаг. Сонсголонгийн зам дагуу төв авто зам дагуу байрлалд байрладаг.

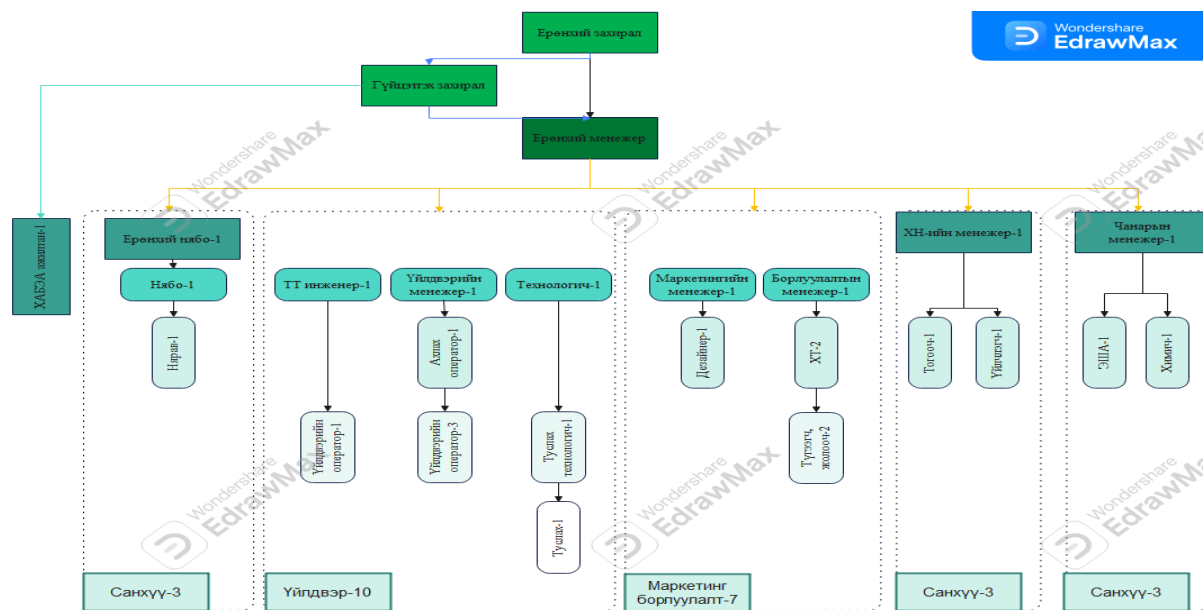
Цахилгаан хангамж: Цахилгааны эх үүсвэр нь төвийн цахилгаан эрчим хүчээр хангагддаг.

Усан хангамж: Усан хангамж бохир усыг татан зайлуулах Ус сувгийн удирдах газартай хийсэн гэрээтэй, гэрээний дагуу усан хангамжаар хангагдсан.

Барилга байгууламж: Өөрийн эзэмшлийн 4 даврах үйлдвэр болон агуулахын байртай.

2.2 Үйлдвэрлэлийн удирдлага зохион байгуулалт

Төслийн үйл ажиллагааны удирдлага зохион байгуулалтад мөрдөн ажилдаг стандарт журам, заавар боловсруулалт сайтай. Мөрдөн ажиллах журам 17, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлтэй холбоотой ажлын заавар 27, гоо сайхны бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлтэй холбоотой мөрдлөг болгон ажилдаг гаднын гаралтай баримт бичиг буюу Монгол улсын 21 стандарт гэх мэт баримт бичгийг боловсруулан мөрдөн ажилдаг.

Схем 1 Үйлдвэрийн бүтэц

Зарим журам болон стандарт ажлын зааврыг дараах хүснэгтэд иш татан харуулав.

2.3 Төслийн хүчин чадал, түүхий эд материал

Төслийн хүрээнд нийт 21 ажилтан ажиллаж байна. Цэвэр байгалийн гаралтай веган бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэдэг ба одоогийн байдлаар 9 төрлийн 27 нэрийн бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэн зах зээлд нийлүүлж байна. Өдрийн хүчин чадал нь 3000-4000ш бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэдэг. Үйл ажиллагаагаар урт хугацаанд тогтвортой хэрэгжүүлж байгаа бөгөөд нийт ажилтны дунд доктор /Ph.D/ зэрэгтэй 1, магистр /Sc.Mas/-3, бакалаврын зэрэг эзэмшсэн 8, МСҮТ-д мэргэжлийн сургалтад хамрагдсан 9 ажилтан тус тус ажиллаж байна. Нийт ажиллах хүчний 90 хувь нь 18-40 насны залуучууд байх бөгөөд ажилтнуудын дундаж цалин хөлс 1500000-2000000 төгрөг байна. Үүсгэн байгуулагч Химийн ухааны доктор Э.Уранчимэг нь Монголдоо гоо сайхны бүтээгдэхүүний эрдэм шинжилгээ, үйлдвэрийн салбарт тасралтгүй, тууштай ажиллаж 1989 онд Монголын анхны гоо сайхны бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч "Монкрем" компанийг үүсгэн байгуулжээ. Түүний гол зорилго нь эрдэм шинжилгээ, шинжлэх ухаан дээр үндэслэсэн, цэвэр байгалийн гаралтай Монгол брэнд бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэхэд оршдог.

Монкрем компани Цагаан шөнө, Сувд, Туяа, Мөнгөн дэлбээ, Алтан дэлбээ, Нарангоо, Тана шүдний ОО, Ганга шампунь гээд олон нэр төрлийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж байснаас “Халгай” үс арчилгааны брэнд бүтээгдэхүүнээрээ Монголчууддаа илүү танигдсан. Экспортод бүтээгдэхүүнээ гаргасан анхны гоо сайхны бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч компани болж 1997 онд “Халгай” шампунь Япон Улсын Эрүүл Мэндийн Яамны Лиценз авч тус улс руу экспортлогдож байв.

Хүснэгт 2 Түүхий эд материал

№	Түүхий эд, нэмэлт бодисын нэр	Зориулалт	Нийлүүлэгч	Жилийн хэрэгцээ, кг
1	Жамц давс	Түүхий эд боловсруулахад	Увс аймаг	5000
2	Хужир	Өнгө сэргээх ариутгах чанартай	Увс аймаг	250
3	Оливын тос /хүнсний /	Үс арьсанд тэжээл өгөх	Худалдааны дистрибьютер компани	1750
4	Шар буурцагны тос /хүнсний/	Үс арьсанд тэжээл өгөх	Худалдааны дистрибьютер компани	3500
5	Кокосын тос /хүнсний/	Үс арьсанд тэжээл өгөх	Худалдааны дистрибьютер компани	500

№	Түүхий эд, нэмэлт бодисын нэр	Зориулалт	Нийлүүлэгч	Жилийн хэрэгцээ, кг
6	Хатаасан халгай	Үндсэн түүхий эд	Хөвсгөл аймгийн нийлүүлэгч	6000
7	Цагаан гаа /хүнсний /	Түүхий эд	Худалдааны дистрибьютер компани	500
8	Далайн замаг	Түүхий эд	Худалдааны дистрибьютер компани	500
9	Хатаасан таван салаа	Түүхий эд	Хөвсгөл аймгийн нийлүүлэгч	1
10	Чацарганы тос	Түүхий эд	Шар доктор ХХК	8

2.4 Бүтээгдэхүүний нэр төрөл, үйлдвэрийн технологи

3-н төрлийн брэндийн 40 гаруй органик бүтээгдэхүүнүүдийг үйлдвэрлэж байна. Халгай брэндийн хувьд онцлох бас нэгэн эрдэм шинжилгээ судалгаанд үндэслэн гарсан бүтээгдэхүүн бол “Буурал үсний эсрэг” сэт бүтээгдэхүүн юм. Энэ нь судалгаагаар наснаас хамааран 77% үр дүнтэй байгаа. "Маалай Моолой" хүүхдийн брэндийн хувьд доктор Э.Уранчимэг нь 1994 онд “Дэгдээхэй” нэртэй хүүхдийн үс, биеийн шампунь үйлдвэрлэж байсан туршлагадаа үндэслэн 20гаруй жилийн тасралтгүй судалгаа шинжилгээний ажлын үр дүнд 2018 онд “Маалай Моолой” хэмээх 0 сараас бүх насны хүүхдэд зориулсан харшлын сорил хийгдсэн, органик брэнд бүтээгдэхүүн гаргасан нь одоогоор олон бяцхан үрсийн гол хэрэглээ болсон. Маалай Моолой брэнд нь “Эхийн хайраар бүтээв.” уриа доор ажиллаж байна. Доктор Уранчимэг Буюу Др.Уна брэнд байгалийн гаралтай, цэвэр органик ахуйн хэрэглээгээр илүү танигдсан байна.

Үндсэн түүхий эдүүд болох Халгай, 5 салаа болон чацарганын тос зэргээ дотоодын бэлтгэн нийлүүлэгч нараас албан ёсны шинжилгээний бичигтэй, гэрээтэйгээр худалдан авалт хийдэг. Бусад нэмэлт түүхий эдүүдийг БНХАУ -ын үйлдвэрүүдтэй гэрээтэйгээр худалдан авалт хийж ажиллаж байна. Түүхий эдүүдийг дотоодын лабораторид чанарын хяналт хийж үйлдвэртээ хүлээн авдаг ба үйлдвэрт ашиглаж буй түүхий эд материалын чанарыг алдагдуулахгүйгээр бүтээгдэхүүнд оруулах талаар бүх шатны хяналт хийж ажилладаг.

Хүснэгт 3 Бэлэн бүтээгдэхүүний нэр төрөл

№	Төрлийн нэр	№	Бүтээгдэхүүний нэр	Зураг
1	Шампунь	1	Тэжээлийн	
		2	Хагны эсрэг	
		3	Хужиртай	

№	Төрлийн нэр	№	Бүтээгдэхүүний нэр	Зураг
		4	Мөнгөжүүлсэн	
		5	Нано	
		6	Маалай моолой	
		7	Буурал үсний	
2	Ангжруулагч	8	Нано	
		9	Коллагентай	
		10	Буурал үсний	
3	Маск	11	Чацарганатай	

№	Төрлийн нэр	№	Бүтээгдэхүүний нэр	Зураг
		12	Халгайтай	
4	Серум	13	Нано	
		14	Буурал үсний	
5	Хөөс	15	Др. Уна	
		16	Маалай моолой	
		17	Аяга таваг угаагч	
6	Тос	18	Нано үсний тос	
		19	Маалай моолой хүүхдийн тос	
7	Уураг	20	Буурал үсний уураг	
8	Зочид буудал	21	Шампунь	
		22	Ангижруулагч	
		23	Биеийн тос	

№	Төрлийн нэр	№	Бүтээгдэхүүний нэр	Зураг
		24	Биеийн шингэн саван	
9	Шүдний оо	25	Маалай моолой	
		26	Цайруулах	
		27	Буйлны үрэвслийн	

ГУРАВ. ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ БОЛЗОШГҮЙ НӨЛӨӨЛӨЛ

3.1 Төслийн гол болзошгүй нөлөөлөл

СХД-ийн 20-р хороонд байрлах Монкрем ХХК-ийн хэрэгжүүлж байгаа “Гоо сайхны бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл болон шаардлагатай химийн бодисыг импортлох, хадгалах, ашиглах” төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээнд үндэслэн төслийг хэрэгжүүлэхдээ байгаль орчинд үзүүлэх болзошгүй болон гол сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, тэдгээрийг бууруулах, арилгахад дараах зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлэн ажиллах, шаардлагатай арга хэмжээг цаг тухайд нь авч хэрэгжүүлэхийг төсөл хэрэгжүүлэгч “Монкрем” ХХК-ийн удирдлагад зөвлөж байна.

3.2 Сөрөг нөлөөллийг багасгах, арилгах талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний зөвлөмж

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь төслийн үйл ажиллагаатай холбогдох хууль, дүрэм, журам, стандартын шаардлагыг хангаж ажиллахаас гадна химийн бодисын онцлог шинж чанар, хор аюул, хадгалалт, тээвэрлэлт, ашиглалт талаар ажиллагсад мэдлэг олгож, болзошгүй сөрөг нөлөөлөл, осол эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, шаардлагатай тохиолдолд авах арга хэмжээний талаар дотоод дүрэм, журам боловсруулан мөрдөж ажиллах нь зүйтэй.

Хүснэгт 4 Сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний зөвлөмж

№	Төслийн гол сөрөг нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арилгах арга хэмжээ
1.	Энгийн хог хаягдлаас үүдэлтэй орчны бохирдол үүсэх.	<ul style="list-style-type: none"> - Хогийн цэгийг сайжруулан тохижуулах, хөрсийг хатуу хучилттай болгох; - Тогтсон хугацааны давтамжтай, тогтмол ачин зайлуулах; - Хогийн цэгт байнга ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийх; - Ил задгай хаяж орчныг бохирдуулахгүй байх; - Эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж байгаа процессыг сайжруулах; - Дахиврыг хэрэглэгч байгууллагад дахин боловсруулахаар шилжүүлэх;
2.	Тээврийн хөдөлгөөн ихсэх, тоосжилт нэмэгдэх	<ul style="list-style-type: none"> - Орчны хөрсийг тогтмол цэвэрлэх, нөхөн сэргээх, зүлэгжүүлэх, мод тарих; - Төв замаас төслийн талбай орох хэсгийн замыг сайжруулах, тоосжилт үүсгэхгүй байх арга хэмжээ авах; - Замыг засаж сайжруулах, тэмдэглэгээ хийх, явган хүний зорчих замыг хийж тохижуулж, асфальтаар хучих зэрэг арга хэмжээ авах; - Төслийн талбайн дотоод тохижилтыг сайжруулах, ногоон байгууламж нэмэх;
3.	Химийн бодисоор агаар, хөрс бохирдох	<ul style="list-style-type: none"> - Агааржуулалтын системийн ажиллагааг байнга хянаж хэвийн ажиллагаатай байлгах, агааржуулалтын систем мембран шүүлтүүртэй байх, тогтмол хугацаанд сольдог байх;

№	Төслийн гол сөрөг нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арилгах арга хэмжээ
		<ul style="list-style-type: none"> - Бодис хадгалж байгаа савыг битүүмжлэл сайтай байлгах; - Хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах үеийн аюулгүй ажиллагааны заавар боловсруулан мөрдөж ажиллах; - Агуулахыг хариуцсан мэргэжлийн хүн ажиллуулах; - Бодисын хор аюулын талаарх мэдээлэл, танилцуулах самбар тэмдэг тэмдэглэгээг агуулахад ил байршуулах; - Химийн бодистой холбоотой сургалт семинар байнга зохион байгуулах; - Гадаргын болон газрын доорх усанд алдахгүй, хаяхгүй байх; - Химийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, ослын үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөөтэй байх;
4.	Химийн бодист өртөх, хүн амьтанд хортой аюултай нөлөө үзүүлэх	<ul style="list-style-type: none"> - Химийн ШУ, хими технологийн чиглэлээр суралцсан мэргэжлийн хүн ажиллуулах; - Бодисын хор аюул, нөлөөллийн талаарх мэдээ мэдээлэл өгөх сургалт байнга зохион байгуулах; - Байгальд ил задгай хаяхгүй байх; - Бодистой ажиллах үеийн аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг өдөр бүр өгөх; - Зааварчилгаа, дүрэм журмыг мөрдөн ажиллаж байгаа эсэхэд хяналт тавих; - Болзошгүй осол эрсдэлээс ямагт урьдчилан сэргийлж анхаарал болгоомжтой ажиллах, эрсдэл тохиолдсон үед хэрэглэх хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хэрэглэл, гал унтраах багаж хэрэгслийг бэлэн байлгах;
5.	Химийн бодисоор бохирдсон хортой, аюултай хог хаягдал орчныг бохирдуулах	<ul style="list-style-type: none"> - Аюултай хог хаягдал үүсгэгчийн код авах; - Хог хаягдлын тухай хуулийг мөрдөж ажиллах; - Химийн бодисын сав баглаа боодлыг худалдан авагч нараасаа тоо ширхгээр нь буцаан татан авч түр хадгалах; - Аюултай хог хаягдал цуглуулж түр хадгалах тусгай цэг, хадгалах агуулах гаргаж хяналттай байлгах; - Химийн бодисоор бохирдсон материал, эд зүйл, хугацаа дууссан бодис урвалж зэрэг аюултай хог хаягдлыг ангилан хадгалах; - Бохирдсон бүх зүйлийг тусгайлсан хогийн цэгт түр хадгалах; - Аюултай хог хаягдлыг хуульд заасны дагуу хэмжээнээс хамааран 90 хоног хүртэл хадгалах; - Эрх бүхий тусгай зөвшөөрөлтэй байгууллагатай эрх шилжүүлэх гэрээ хийх, дагалдах маягт бүртгэлийг хөтөлж бүртгэх; - Эрх шилжүүлэхдээ хог хаягдлын дагалдах бичиг баримтыг бүрдүүлж ажиллах; - Хог хаягдлын тайланг жил бүрийн 11 сард гаргаж энгийн хог хаягдлыг харьяа дүүргийн Тохижилт, нийтийн аж ахуйн хэлтэст, аюултай хог хаягдлыг НБОГ-т тус тус албан тоотоор хандан хүргүүлэх; - Дээрх үйл ажиллагаануудын хууль эрх зүйн үндэслэлийг доор тусгав. Үүнд: - Хог хаягдлын тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/ - Аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах болон бүртгэх, тайлагнах журам /2018, 116-р тогтоол 1 дүгээр хавсралт/ - Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Сангийн сайдын хамтарсан А-429/257 тоот тушаал

№	Төслийн гол сөрөг нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арилгах арга хэмжээ
6.	Химийн бодисын тээвэрлэлт, түүнтэй холбоотой аюул эрсдэл гарах /гэнэтийн осол аваар, техникийн бүрэн бус байдал, жолоочийн хариуцлагагүй байдал/	<ul style="list-style-type: none"> - Байгууллагын “Химийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, ослын үед ажиллах төлөвлөгөө”-нд тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг сайтар нарийн тусгаж, химийн бодис тээвэрлэлтийн маршрутаа батлан хавсаргах; - Тус төлөвлөгөөнд “Бодисыг бага хэмжээгээр асгах үед авах арга хэмжээ, саармагжуулах арга”, “Бодисыг их хэмжээгээр асгах үед авах арга хэмжээ, саармагжуулах арга”-ыг тус тус нарийвчлан тусгаж өгөх, харьяа дүүргийн ОБГ-аар шинэчлэн хянуулж батлуулах; - Тогтоосон маршрутаас ангид тээвэр хийхийг хатуу хориглох; - MNS 4978:2017 Аюултай ачаа. Ангилал. Тээвэрлэлтэд тавих ерөнхий шаардлагыг хангасан тээврийн хэрэглэлээр тээвэрлэлтийг хийх; - Өөрсдөө тээвэр хийх боломжгүй тохиолдолд тусгай зөвшөөрөл бүхий тээвэрлэлтийн компаниар тээвэрлэлтийг гүйцэтгүүлэх;

“Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай” хуулийн холбогдох заалтууд, Монгол Улсын Шадар сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны 05 дугаар сарын 23-ны өдрийн 54/А/136/А/215 дугаар хамтарсан тушаалаар батлагдсан “Химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам”-ыг мөрдөн ажиллах шаардлагатай. Мөн тус тайлангийн 1 болон 2 дугаар хүснэгтэд заасны дагуух хууль эрх зүйн баримт бичиг, стандартуудыг мөрдөж ажиллах шаардлагатай.

ДӨРӨВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ

4.1 Зорилго

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төсөл хэрэгжих нутагт дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, үнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилготой.

4.2 Зорилт

1. БОННУ-гээр дүгнэгдсэн байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөг бууруулах арга хэмжээнүүдийг шат дараатай авч ажиллах
2. Нутгийн уугуул иргэдтэй нээлттэй харилцаж, байгаль орчинд халгүй нөхцөлийг бүрдүүлж хамтран ажиллах
3. Мэдээллийн ил тод байдлыг хангаж, нутгийн иргэд болон засаг захиргааны нэгжүүдтэй нягт уялдаатай ажиллах зорилтуудыг тавьж ажиллана.

4.3 Хамрах хүрээ:

Манай төслийн хувьд хамрах хүрээгээ өөрийн төсөл хэрэгжих газар талбайд төдийгүй, харьяа нутаг дэвсгэрийн ус, хөрс, ан амьтан хамгаалах, үргэж зайлахаас сэргийлэн ажиллахаар төлөвлөж байна.

Хүснэгт 5 2026 оны төлөвлөсөн БОМТ-ний нэгтгэл мөнгөн дүн

Д/д	Бүрэлдэхүүн хэсгүүд	Нийт зардал /мян.төг/
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	1,730.0
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө /ногоон байгууламжийн төлөвлөгөө/	1,045.0
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
5	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
6	Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	620.0
7	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	3,100.0
8	Удирдлага зохион байгуулалт	-
9	БОМТ-г хэрэгжилтийн нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах хуваарь	-
10	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	398.0
Нийт		6,893.0

4.4 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Хүснэгт 6 Сөрөг нөлөөлөл бууруулах арга хэмжээ

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал /мян.төг/	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, /мян.төг/	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1. Агаар орчин								
1	Агуулах болон орчинд төслийн үйл ажиллагаанаас агаарын бохирдол үүсгэх	Орчны болон ажлын байрын агаарын бохирдлын байдалд жилд 1 удаа шинжилгээ хийлгэх /2 цэгт/	Агуулах, агуулахын гадаад орчин	удаа	35	2 цэгт 1 удаа	70	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль
2	Машин техникийн утаа	Орчны тоосжилт үүсгэхгүй байхад анхаарч, ил гарсан элэгдэлд орсон хөрсийг зүлэгжүүлэх	Төслийн эзэмшил газарт	удаа				
2. Дуу чимээ								
3	Ашиглагдаж буй машин, тоног төхөөрөмжөөс үүссэн дуу чимээ орчны шуугианы түвшнийг нэмэгдүүлнэ.	Машин тоног төхөөрөмжийг дуу шуугиан хамгийн бага тарах нөхцөлтэйгөөр байршуулан ашиглах	Агуулах байранд		---*	---*	---*	MNS 5002:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй. Шуугианы норм, аюулгүй ажиллагааны ерөнхий шаардлага MNS ISO 226:2003 дуу чимээ – хэвийн норм-түвшний хэмжээ
4		Ажиллагсдыг дуу шуугианаас хамгаалах хэрэгслээр хангаж хэрэгжүүлэх	Ажиллагсад	удаа	---*	---*	---*	
5		Дуу шуугианы хэмжилт (1 цэгт дууны түвшин хэмжигч NL-04 багажаар) хийх. /Байгаль орчин хэмжил зүйн төв лаборатори/	Агуулахын байранд, хашаанд	удаа	30	2 цэгт жилд 1 удаа	60	
3. Усны нөөц, чанар								
6	Төслийн явцад газрын гадарга, гүний ус бохирдуулах шууд бус нөлөөлөлтэй	Усны бохирдол үүсгэхээс урьдчилан сэргийлэх, ОХШХ хэрэгжүүлэх	Төслийн хүрээнд	---*	---*	---*	ҮАЗ-д тусгах	- Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, - Усны тухай хууль
4. Хөрс, ургамлын бүрхэвч								

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал /мян.төг/	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, /мян.төг/	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
7	Ахуйн бохирдол үүсэх	Гадна хог хаягдлыг хадгалах зориулалтын битүүмжилсэн хогийн савны сайжруулалт хийх, ангилан ялгалттай болох	Агуулах, өөрийн эзэмшил талбайн хогийн цэгт	--*--	--*--	--*--	--*--	MNS 3308:1991 Хөрс. Хөрсний химийн элементүүдийн нийт хэмжээг тодорхойлох арга,
8		Хатуу хог хаягдлыг тодорхой хугацаанд хог хаягдлын нэгдсэн цэгт зайлуулж байх	Төслийн хүрээнд	--*--	--*--	--*--	--*--	
9	Химийн бодис алдагдах, ажиллагсдын хайнга үйл ажиллагааны улмаас орчны хөрсөнд бохирдол үүсэх;	Агуулах болон гадна талбайд цэвэрлэгээ, арчилгааг тогтмол хийж байх, аюултай хог хаягдлыг тусгайлан түр хадгалах хогийн цэг гарган хадгалах	Агуулах, төслийн хүрээнд	--*--	--*--	--*--	1000.0	MNS 5850:2008 Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
10	Химийн бодис болон ахуйн гаралтай хатуу, шингэн хаягдлаар хөрс бохирдох.	Агуулахын гадна орчныг зайлшгүй хэсгүүдийг хатуу хучилттай болгох, зүлэгжүүлэх, мод тарих, хог хаягдлын ангилан ялгалтыг байнга хянаж ажиллах	Агуулах болон эзэмшил талбайд	ш	6.5	10	600.0	
11	Холбогдох дүрэм журмын хэрэгжилт хангагдахгүй байх хүн байгальд сөрөг нөлөөлөл үүсэх	Химийн бодисын болон аюултай хог хаягдлын тайлан гаргаж, холбогдох төр захиргааны байгууллагад цаг хугацаанд нь тайлагнах	Төслийн хүрээнд	--*--	--*--	--*--	--*--	
Тухайн жилийн дүн							1,730.0	

4.5 Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний дагуу авах арга хэмжээ

Хүснэгт 7 Нөхөн сэргээлтийн үед хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, мян/төг	Нийт зардал, мян/төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	Нөхөн сэргээлт	“Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөн”-ний дэмжиж ажиллах.	удаа	52	25.0	1,045.0	4 болон 10 дугаар сард	<i>MNS 5918:2008</i> <i>Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах.</i> <i>Техникийн шаардлага</i>
2		Орчны ногоон байгууламжтай талбайд цэвэрлэгээ хийх, зүлэгжүүлэх, тохижилтыг сайжруулалт хийх	-	-	-	-	хавар	
3		Туул голын эрэг, орчин тойрныг цэвэрлэх төлөвлөгөөт ажлыг хийх	удаа	2	-	-	Намар	
Тухайн жилийн дүн						1,045.0		

4.6 Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу авах арга хэмжээ

Тухайн төсөл хэрэгжих газар нь Сонгино-хайрхан дүүрэг, 20 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт байрлах ба төслийн чиглэл, хүчин чадал, үйл ажиллагаатай холбоотойгоор хүн амыг нүүлгэх шаардлагагүй юм.

4.7 Түүх соёлын дурсгалыг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу авах арга хэмжээ

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн үйл ажиллагаа явуулж буй тус газар нь суурин бүсэд байрладаг. Тухайн талбайд түүх соёлын дурсгалт зүйл илрээгүй бөгөөд төслийн хэрэгжилтийн үед түүх соёлын дурсгалт зүйл илэрсэн тохиолдолд харьяалах орон нутгийн байгаль орчны газар, соёлын өв хариуцан ажиллаж буй ажилтан албан байгууллагад хандан мэдэгдэх үүрэг хүлээнэ.

4.8 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний дагуу авах арга хэмжээ

Төсөл хэрэгжүүлэгч “Монкрем” ХХК нь “Гоо сайхны бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл болон шаардлагатай химийн бодисыг импортлох, хадгалах, ашиглах” төслөөс үүсэх хог хаягдлаас байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бага хэмжээнд байлгах аргаар төлөвлөх нь зүйтэй бөгөөд хөрсийг бохирдуулахгүйн тулд хог хаягдлыг түр хадгалах цэгт ангилан битүүмжлэлтэй саванд байршуулах, энэ талаар зохих мэдлэгийг ажиллагсад өгч ажиллах нь зүйтэй юм.

Хүснэгт 8 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

№	Хог хаягдлын ангилал /Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл/	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, /мян.төг/	Тоо хэмжээ	Нийт зардал,	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Энгийн хог хаягдлыг тогтмол зайлуулаагүйгээс орчин бохирдох	Хатуу хог хаягдлыг ялгах, зайлуулах, дахин боловсруулалтад оруулах талаар менежментийн төлөвлөгөө боловсруулж хэрэгжүүлэх	Төслийн хүрээнд	удаа	120.0	10.0	1,200.0	√	Хог хаягдлын тухай хууль болон холбогдох журам, заалтууд
2	Аюултай хог хаягдлын хуримтлал үүсэх, ахуйн хог хаягдалтай холилдох	Химийн бодис, шингэн хог хаягдал асгарсан тохиолдолд тухай бүрд нь арилгаж байх материалыг /элс, хаягдал зориулалтын шингээгч даавуу гэх мэт/ нөөцлөн бэлдэх	Төслийн хүрээнд	удаа	500.0	1.0	500.0	√	Хог хаягдлын тухай хууль болон холбогдох журам, заалтууд,
3		Аюултай хог хаягдал хадгалах түр цэг байгуулах	Төслийн хүрээнд	удаа	-	-	-	√	
4		Аюултай хог хаягдал боловсруулах тусгай зөвшөөрөл бүхий байгууллагад хүлээлгэн өгөх	Төслийн хүрээнд	удаа	700.0	2	1400.0	√	
5	Хог хаягдлын тайлан мэдээг гаргаж тайлагнах, Хог хаягдлын мэдээллийн сан бүрдүүлэхэд анхаарч ажиллах.	Төслөөс үүсэх хог хаягдлыг ангилан ялгах, дадал болгох, дахивар боловсруулах аж ахуй нэгжид нийлүүлж гэрээлэн ажиллах.	Төслийн хүрээнд	удаа	-	Жил бүр	-	√	Хог хаягдлын тухай хуулийн 11.3 “Хог хаягдлын улсын мэдээллийн нэгдсэн сангийн тогтолцоо, бүрдэл болон мэдээлэл төвлөрүүлэх журам”
6	Энгийн хог хаягдлын мэдээ тайланг жил бүрийн 11 дүгээр сарын 15-ны дотор харьяа дүүргийн засаг даргын тамгын газарт цаасан болон цахим хэлбэрээр тайлагнах	Төслийн хүрээнд	удаа	-	Жил бүр	-	√		

№	Хог хаягдлын ангилал /Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл/	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, /мян.төг/	Тоо хэмжээ	Нийт зардал,	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
7		Аюултай хог хаягдлын мэдээ тайланг жил бүрийн 11 дүгээр сарын 15-ны дотор НБОГ-т цахим болон цаасан хэлбэрээр тайлагнах, устгалын акт авч ажиллах.	Төслийн хүрээнд	удаа	-	Жил бүр	-	√	БОАЖЯ-ны сайдын 2018 оны А/21 тушаал, ЗГ-ын 2018 оны 116-р тогтоол “Аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах үйл ажиллагаа эрхлэх, бүртгэх журам”
Тухайн жилийн дүн							3,100.0		

4.9 Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

Хүснэгт 9 Осол эрсдэлийн менежмент

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, /мян.төг/	Нийт зардал, /мян.төг/	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7
1	Болзошгүй осол, саатал, техник технологийн болон шугам сүлжээний гэмтэл, галын гэнэтийн аюул үүсэх. Байгалийн гамшиг, түүнээс	Техник, технологийн аюулгүй байдлыг тогтмол шалгах, хянах	Барилга байгууламж техник тоног төхөөрөмжид	--*--	--*--	ҮАзардалд	Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, 27.1
2		Галын болон байгалийн аюул гамшгаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар сургалт, зохион байгуулах	Бүх ажилчдад	1	--*--	ҮАзардалд	
3		Химийн бодистой харьцаж ажиллах ажилчдад химийн бодистой ажиллах, аюул ослын үед авах арга хэмжээний сургалт зохион байгуулах	Бүх ажилчдад	2	--*--	ҮАзардалд	

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, /мян.төг/	Нийт зардал, /мян.төг/	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7
4	урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ. Химийн бодисоос үүсэх осол эрсдэл	Осол эрсдэл үүссэн үед устгах арга хэмжээний төлөвлөгөөтэй батлуулах	Төслийн хүрээнд	Жил бүр	--*--	ҮАзардалд	
5		Галын хор, гал унтраах хэрэгсэл	Төслийн хүрээнд	4	155	620.0	
Тухайн жилийн дүн						620.0	

4.10 Удирдлага зохион байгуулалт

№	БОХТ-ний биелэлтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал, төг	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан/ажилтан
	1	2	3	4	5	6
1	Сонгинохайрхан дүүргийн 20-р хороонд	Уулзалт, санал асуулга	БОМТ-ний биелэлтийн тайлан болон Орчны Хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрийн гүйцэтгэл	10-р сарын 20	--	Байгаль орчны менежер
2	НБОГ-т	Цаасан тайлан /Цахим тайлан/	БОМТ-ний биелэлтийн тайлан болон Орчны Хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрийн гүйцэтгэл	11-р сарын 01	--	Байгаль орчны менежер
3	БОУАӨЯ-ны ХБОБХГ-т	Цахим тайлан	БОМТ-ний биелэлтийн тайлан болон Орчны Хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрийн гүйцэтгэл	12-р сарын 01	--	Байгаль орчны менежер
4	Химийн бодисын тайлан	Цахим, цаасан	БОУАӨЯ-ны ХБОБХГ-т тайлант жилийн дараа оны 01 дүгээр сард багтаан тайлагнах	01 сарын 30	--	Байгаль орчны менежер

№	БОХТ-ний биелэлтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал, төг	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан/ажилтан
	1	2	3	4	5	6
5	Байгаль орчны аудитыг 2 жил тутамд хийлгэх	Цаасан	БОМТ, тайланд тусгаж ажиллах	--	--	Байгаль орчны менежер
6	Аюултай хог хаягдлын тайлан	Цаасан	Дүүргийн байгаль орчин хариуцсан ажилтанд	10-р сарын 30	--	Байгаль орчны менежер

4.11 Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр, түүний үр дүнг тайлагнах, хэлэлцүүлэх төлөвлөгөө

Хүснэгт 10 Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналт цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Нэгжийн зардал, /мян.төг/	Нийт зардал, төг /мян.төг/	Тайлбар	Баримтлах арга, аргачлал, стандарт, шаардлагууд
	1	2	3	4	5	6	7
Агаарын чанар							
1	Агаарын бохирдлын шинжилгээ хийлгэж байх	Үйлдвэр, агуулахын байр, лаборатори тус бүрд 1 цэг сонгох	жилд 2 удаа	49	98	Нийт 2 цэгээс	MNS 4585-2016 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага,
Усны чанар							
2	Унд ахуйн усны хяналтын шинжилгээ		жилд 2	75	150		MNS (ISO) 4867:1999 Усны чанар. Дээжийг боловсруулах, хадгалах зөвлөмж

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналт цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Нэгжийн зардал, /мян.төг/	Нийт зардал, төг /мян.төг/	Тайлбар	Баримтлах арга, аргачлал, стандарт, шаардлагууд
	1	2	3	4	5	6	7
		Унд ахуйн уснаас хагас жилд 1 удаа				Ундны уснаас дээжлэх	MNS 4586:1998 Усан орчны чанарын үзүүлэлт. Ерөнхий шаардлага
Хөрсний бохирдол							
3	Хөрсний төлөв байдал, бохирдол:	Төслийн талбайгаас 1 цэг сонгох	Жилд 2 удаа.	75	150	1 цэгт, 1 дээж	MNS 3298:1991 Хөрс. Шинжилгээнд дээж авахад тавигдах ерөнхий шаардлага
Тухайн жилийн дүн					398		